

педагогічних та науково-педагогічних працівників; пропаганда реклами та каналів щодо запобігання булінгу в соціальних мережах; організація заходів міського, регіонального, всеукраїнського рівнів, що спрямовані проти булінгу (дня проти булінгу); інші заходи.

Отже, враховуючи причини булінгу, процес взаємодії ланок суспільства та запропоновані заходи, що спрямовані на запобігання булінгової поведінки, досліджені дані дозволять попередити виникнення процесу булінгу серед різних вікових категорій та сприятимуть його мінімізації.

Список літератури

1. Україна опинилася в першій десятці країн Європи за поширеністю шкільних цькувань серед 11-15-річних школярів. URL: https://24tv.ua/health/ukrayina__v_liderah_sered_krayin_yevropi_de_poshireniy_shkilniy_buling_n1054828
2. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню) : Закон України від 18.12.2018 № 2657-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-19>.
3. Про освіту : Закону України від 05.09.2017 № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
4. Litvinova O.V. Research of psychological factors of adolescent bullying *Науковий вісник Херсонського державного університету*, випуск 4. 2019. С. 183–189.
5. Абсалямова К.З., Луценко О.Л. Булінг у середовищі молодшої школи соціально-психологічні й особистісні аспекти. *Вісник Харківського нац. ун-ту імені В.Н. Каразіна. Серія: Психологія*. 2013. N 1046. С. 216–221.
6. Kowalski, Robin M., Limber, Susan P., Agatston, Patricia W. Cyber bullying: bullying in the digital age. Oxford: Blackwell Publishing Ltd, 2008. 218 p.
7. Андрєєнкова В.Л., Мельничук В.О., Калашник О.А. Протидіябулінгу в закладіосвіти: системнийпідхід : Методичний посібник. К.: ТОВ «Агентство «Україна», 2019. С. 132.

УДК 37.04

Сайко М. О., студентка

Науковий керівник: Чередник С. О., викладач

Кременчуцький льотний коледж Харківського національного університету внутрішніх справ, м. Кременчук, Україна

МОВНА ГРА ЯК МИСТЕЦТВО РОЗВАГИ ТА ВПЛИВУ

Явище мовної гри розглядають у комунікативному, загальному філософському та лінгвістичному значенні, враховуючи еволюцію даного поняття.

Мовна гра широко використовується літераторами, елітарною верхівкою, простими людьми, у науковій комунікації з метою моделювати ситуацію,

створити іншу реальність, захопити, привернути до себе увагу, заінтригувати, розвинути свій інтелектуальний потенціал.

Це мистецтво словесності, вивчаючи властивості мови, її системні одиниці, норми використання таких одиниць, розвиває мислення, мовлення, активно збагачує мову та літературу новими і неповторними словами, влучними висловами, творами, що зародившись в рамках однієї ситуації, продовжують своє довготривале існування на різних міжтекстових рівнях. Творче використання полісемії відбувається за рахунок поєднання двох і більше значень одного слова.

Мовна гра – це один із видів мистецтва, інтелектуальне заняття, що має розважальну та стверджувальну функцію, переходить у царину науки, бо є науковим терміном.

Доречним є використання прийомів мовної гри для текстів науково-публіцистичного та науково-розмовного стилю, оскільки рівень свободи автора у виборі форм впливу на читача вище. А у власне науковому стилі такий рівень обмежений.

Творець художнього слова своєю грою намагається ефективніше висловити свої почуття, принести естетичне задоволення, торкнутися глибин душі. Мовна гра, що створюється за рахунок порушення мовної норми, є головною ознакою, обов'язковою складовою постмодерністського тексту, який об'єднує елітарну й масову літературу – їх чітке розмежування сьогодні неможливе через взаємодоповнення сучасних жанрів і стилів.

Інтертекстуальність як текстова категорія відображає не лише гру автора з текстом, а й ігрове завдання читача – віднайти прототексти. Та тільки компетентний читач сприймає багатолінійність сюжету постмодерністського твору.

Гра зі словом у назвах сучасних творів є також засобом впливу на читача. Заголовок надає можливість передбачити певні події, але у процесі читання відбувається руйнування очікуваного. Італійський учений, філософ, письменник У. Еко, намагаючись уникнути будь-якої підказки у заголовку, назвав свій роман «Ім'я троянди». Чи може мати ім'я троянда? Значення даного словосполучення читач з'ясує наприкінці твору.

У назві роману польської письменниці Й. Ягелло «Кава з кардамоном» відсутнє явище мовної гри. Гра простежується у назвах усіх чотирьох романів, що належать до одного циклу: «Кава з кардамоном», «Шоколад з чилі», «Тирамісу з полуницями», «Молоко з медом». Тільки після прочитання першого твору можна зрозуміти сенс поєднання шоколаду з гірким та гострим перцем чилі, що здатний піднімати настрій та знімати стрес.

Свідоме порушення автором мовної норми розраховано на те, що адресат зрозуміє такий специфічний вид мовотворчої діяльності, об'єднає свої інтелектуальні можливості.

Майже у всіх сферах професійної діяльності мовна комунікація вимагає глибокої попередньої роботи над змістом, формою, але дискусія передбачає імпровізацію, яка є складним процесом креативного використання досвіду.

Високий ступінь непередбачуваності ситуації викликає задоволення від незвичного, неочікуваного, невинного або іронічно-саркастичного жарту.

У сучасних медійних, новинних текстах мовна гра стала оригінальною, поширеною зброєю, виконуючи розважальну й комічну функції. Уміле використання прийомів гри дає змогу мовцю дискредитувати особу, явище, роблячи його потворним, смішним. Це може бути потужним оцінним механізмом, спрямованим на оптимізацію інформаційного впливу на людину.

Маскуюча функція мовного жарту приховує зміст висловлюваного, допомагає обійти цензуру, ховаючись у такій грі.

Цей стилістичний прийом впливає на світосприйняття, є засобом реалізації ідеологічної функції засобів масової інформації, які щоденними новинними повідомленнями задають картину світу, цінності, приклад поведінки сучасної людини.

Список літератури

1. Германов В. Г. Вплив засобів масової інформації на підсвідомість: автореф. дис. канд. філол. наук: 10.01.08. Київ, 2010. С. 18.
2. Лакомська І. В. Мовна гра в газетних заголовках. *Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка: Філологічні науки*. 2011. № 28. С. 227–232.
3. Пітерс Дж. Д. Слова на вітрі: історія ідеї комунікації / Пер. з англ. А. Іщенко. Київ: Вид. дім «Києво-Могилянська академія». 2009. 302 с.
4. Третяк Н. Мовна гра як засіб комунікативного впливу на читача (на матеріалі ЗМІ). *Мова і суспільство. Збірник наукових праць*. Львів: Львівський нац. ун-т імені Івана Франка, 2012. Вип. 3. С. 309–314.

УДК 629.73(091)

Саппа М. М., д.с.н., професор

Харківський національний університет внутрішніх справ, м. Харків, Україна

ПЕРШІ ЛЬОТЧИЦІ УКРАЇНИ

Наприкінці жовтня 1928 р. щотижневий журнал «Всесвіт» навів на першій сторінці фотографію трьох дівчат і повідомив читачів: «Цими днями в Харкові відкрилася перша в Україні школа цивільної авіації. Термін навчання в школі розраховано на 6 місяців. На нашій фотографії 3 учениці школи, що незабаром стануть авіаторами. Зліва на право: Гренауер, Гризодубова та Белікова» [1]. (В тексті була помилка, справжнє прізвище дівчини – Грунауер). Через два тижні журнал знов згадав про авіашколу і навів декілька світлин: авієтки «Марс» у польоті, групи учльотів, легендарного полярного льотчика Бориса Чухновського з учльотами [2].

При відкритті школи цивільної авіації ТСОАВІАХІМу 4 листопада 1928 р. в столиці України відбувся багатолюдний мітинг, який відкрив Б. Чухновський. До школи було зачислено 30 учнів з 70 бажаючих. Чухновський поздоровив